

STEEDS MEER VAKKENNIS GAAT VERLOREN, ECHTER: ZONDER HET VERLEDEN GEEN TOEKOMST

De gemeente Heerenveen heeft najaar 2016 een Europese aanbesteding gedaan om circa 1 kilometer papieren archief te inventariseren, te selecteren, op te schonen, te bewerken en gereed te maken voor 'eeuwige' bewaring in de archiefbewaarplaats. Doxis heeft die aanbesteding gekregen op basis van de aanwezige vakkennis en beschikbaarheid van de juiste mensen. Op 1 oktober 2019 moet het hele project zijn afgerond.

Aan dit grote project zat bovendien een zogenaamde 'social return' component, waaraan Doxis op een mooie wijze invulling heeft gegeven: er is op voordracht van Heerenveen iemand uit de gemeente opgeleid en begeleid om mee te werken aan het project, met daarna volop uitzicht op nieuw werk in dit metier. Een nieuwe toekomst voor iemand met de juiste motivatie en voor Doxis een mooie gelegenheid om iemand in te wijden in het vakgebied.

Bert Kampinga, projectleider namens Heerenveen, maakt zich wel wat zorgen over het verdwijnen van de juiste vakkennis om dit soort klussen goed te doen. 'Het verleden is belangrijk om een beeld te krijgen van de toekomst. Relevante informatie moet beschikbaar zijn en blijven om van te leren en ook om achteraf verantwoording te kunnen afleggen over hoe beslissingen tot stand zijn gekomen. Ik kan mij weleens verbazen over hoe ondergewaardeerd dit werk nog altijd is.'

AANLEIDING PROJECT

De aanleiding van dit project was het feit dat op basis van de Archiefwet een deel van het archief zou moeten worden klaargemaakt voor overbrenging naar de archiefbewaarpplaats. Kampinga: 'Het gaat hier echter nog om een louter analogo archief. Het beslaat de archieven milieu- en bouwvergunningen over de periode 1934 – 2010, waarna de WABO ('Omgevingswet') van kracht is geworden. Het bevat het secretarieearchief van de gemeente over de periode 1986 – 2013. Op 1 januari 2014 is namelijk de gemeente Heerenveen veranderd, er kwam grondgebied bij en er kwamen inwoners bij. Officieel moet je dan weer bij nul beginnen. Voorts is er onder meer het archief van de Muziek- en Dansschool, het archief van de Burgerlijke Stand en dat van de Griffie. Dat laatste beslaat een kortere periode, omdat vanaf het jaar 2002 in het kader van de Wet Dualisering Gemeentebestuur de raadsnotulen bijvoorbeeld in dit archief werden opgenomen en niet meer in het secretarieearchief.'

Daarnaast zijn er nog wat kleinere archieven van projecten in Heerenveen betrokken. Daarbij was het criterium dat de gemeente Heerenveen in die specifieke gevallen bijvoorbeeld ambtelijke ondersteuning gaf, en dus de verantwoordelijkheid heeft gedragen voor de archivering van alle te bewaren stukken rondom die projecten. Maar dat zijn relatief kleine archieven.

'Circa tweederde van de informatie valt na selectie en opschoning uit. Dat is in de regel omdat het destijds weliswaar gewenst was om te bewaren, maar het mag niet 'voor de eeuwigheid' worden bewaard.'

(Jantine Ploeg, Doxis)

“

'Ik kan mij weleens verbazen over hoe ondergewaardeerd dit werk nog altijd is.'

(Bert Kampinga, Heerenveen)

Een flinke klus al met al, waarvoor een gedegen vakkennis is vereist. 'Het blijft (deels) mensenwerk en beoordeling van de waarde van informatie is nu eenmaal afhankelijk van de kennis van degene die het interpreteert en met een juiste afstemming', aldus Jantine Ploeg, projectleider namens Doxis. Samen met Bert Kampinga is zij ervoor verantwoordelijk dat op 1 oktober 2019 een 'perfect' archief is gerealiseerd, klaar om te worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats. 'Die samenwerking verloopt heel goed, als echte collega's. Bert heeft veel kennis van de gemeente en de organisatie. Hij loopt al een tijdje mee en dat hielp bijvoorbeeld wel toen we in het begin van het project her en der in de organisatie stukken moesten gaan ophalen die moesten worden opgenomen in de dossiers. Als iemand van de eigen organisatie erbij betrokken is, scheelt dat tijd omdat die precies weet wat waar is. Dat die stukken nog niet waren opgenomen is overigens niets vreemds. Dat zien we wel

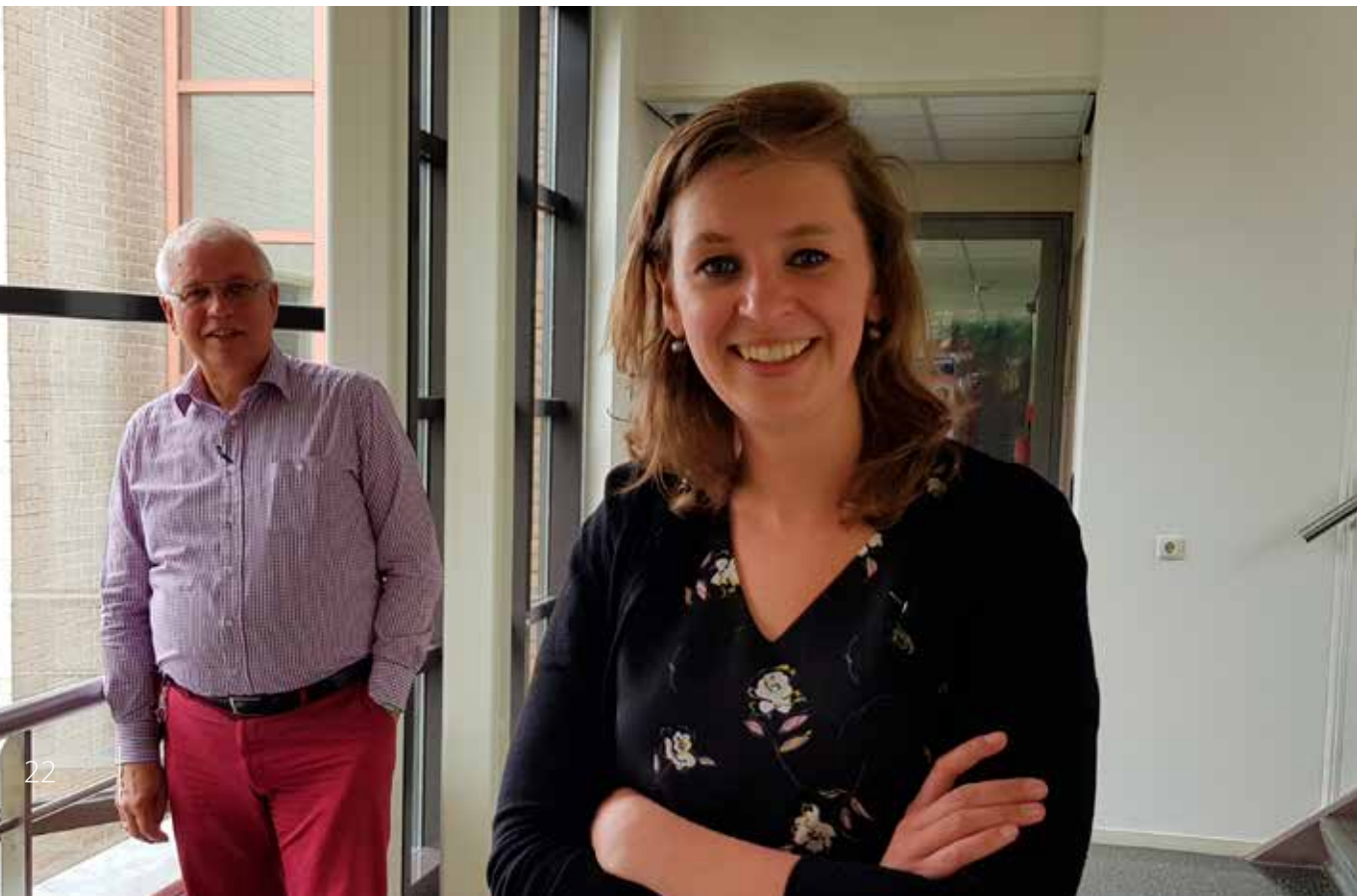
vaker. Dat heeft niets met onwil te maken, maar in de praktijk werkt informatiebeheer nu eenmaal net iets anders dan in de theorie.'

VAKKENNIS VEREIST

Toen eenmaal alles was verzameld kon de klus beginnen. Ploeg: 'Daarbij konden we mooi de vruchten plukken van onze 'social return' inspanningen. Er werd iemand met de juiste kwalificaties voorgedragen om in dit project te participeren. Zij is inmiddels op de juiste wijze geschoold (Doxis heeft haar een SOD-opleiding laten volgen, red.) en begeleid om direct aan de slag te kunnen. Zij was bovendien per direct en langer beschikbaar, mede een reden waardoor het project met voldoende mensen bezet kon worden. Een klassieke win-win situatie, maar dat is uiteraard het hele idee van de 'social return' component in zo'n aanbesteding. Wij waren als Doxis erg blij met haar en de gemeente Heerenveen ook. Ze heeft het perfect opgepakt, is gemotiveerd en doet haar werk uitstekend.'

Een deel van de investering is dus door Doxis gedragen en een ander deel kwam van de gemeente Heerenveen. Toen de betrokkene ging verhuizen, was de buurgemeente direct bereid om dat deel over te nemen. Op die manier is er

JANTINE PLOEG: 'DAARBIJ KONDEN WE METEEN MOOI DE VRUCHTEN PLUKKEN VAN ONZE 'SOCIAL RETURN' INSPANNINGEN.'

sprake van een duurzame investering in kennis en kwaliteit en is zij (zo goed als) verzekerd van een mooie toekomst in het vakgebied. Daar wordt Kampinga dan weer vrolijk van: 'Natuurlijk is het al prachtig dat deze dame aan de slag is gekomen, mede door dit project en Doxis. Maar wat mij misschien nog wel meer aanspreekt, is dat er weer nieuw bloed komt met kennis van dit vakgebied. Het is erg belangrijk dat dit werk goed wordt gedaan. Informatie moet op orde zijn en blijven, daar moet over worden gewaakt door mensen met verstand van zaken. Het mooie voor de betreffende medewerker is dat zij meerdere kanten van ons vakgebied heeft leren kennen: het werk aan de voorkant, het creëren van een adequate informatiestructuur door toeneemende digitalisering ingegeven en waaraan in de SOD-opleiding veel aandacht wordt gegeven, maar ook de achterkant, het klaarmaken voor en overbrengen van - veelal analoge - informatie naar de archiefbewaarplaats. Dat geeft een mooi beeld van het hele vakgebied.'

NIET ALLES 'VOOR DE EEUWIGHEID BEWAREN'

De oplevering van het project staat op de planning voor oktober 2019. Ploeg: 'We liggen op schema en het ziet ernaar uit dat we die planning gewoon gaan halen. We werken met vijf mensen – inclusief de medewerker uit het social return traject – keihard om het werk gedaan te krijgen.' Het opschonen loont wel. Ploeg: 'Circa tweederde

BERT KAMPINGA: 'SAMENWERKEN ALS ECHTE COLLEGA'S.'

van de informatie valt na selectie en opschoning uit. Dat is in de regel omdat het destijds weliswaar gewenst was om te bewaren, maar het mag niet 'voor de eeuwigheid' worden bewaard.'

De inwerkingtreding en handhaving van de nieuwe privacywetgeving werpt overigens ook hier haar schaduw vooruit. Maar welke effecten die wetgeving precies heeft...? Kampinga: 'De wet is nog maar net op handhavingsniveau geactiveerd, maar het is duidelijk dat bijvoorbeeld in bouw- en milieuvergunningen de nodige persoonsgebonden gegevens staan. Wat minder duidelijk is, hoe daarmee om te gaan. Na overbrenging naar de archiefbewaarplaats zou informatie openbaar moeten zijn, maar of dat in alle gevallen te handhaven is, vraag ik me af. Niet alles hoeft meteen openbaar, maar óf en wanneer dat dan wel gebeurt....?'

'Informatie moet op orde zijn en blijven, daar moet over worden gewaakt door mensen met verstand van zaken.'

(Bert Kampinga, Heerenveen)

Op 1 oktober 2019 zullen we weten wat het eindresultaat is. Kampinga: 'Dan moeten er inventarissen liggen, moeten de archieven 'materieel verzorgd' zijn en kan het naar de archiefbewaarplaats, inclusief bijbehorende verklaring. Dan zit ook voor mij de klus erop. Ik ga dan met pensioen. Dat is wat ik noem een échte deadline...'